

3295

Räfenomen (uppt. subrik)

När jag var maskinist i Hunneberga mejeri, kom jag dit en mor-
gon kl. 3 Innan jag kom dit såg jag det lysa i mejeriet, å
maskinerna gick, så det riktigt knakade, Men när jag kom dit,
var allt tyst å lugnt. Jag har tänkt på det mycket sedan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

3295

Drängen, som lagade trollens raka å grissla.

Där var två dränga, som gick å plöjde vid Billebjer. Rätt som det var, kom där ut en raka å en grissla från backen. Grejorna va sönder, å den ene drängen tog å laga dom. Så om eftermid-
dan gick di bort å skulle plöja där igen, så låg där en liten kaka, å drängen, som lagat grejorna, tog upp den å spiste den. Fy fan, tyckte den andre drängen, å äta sådant. Men den, som spiste kakan mådde bra, men den andre blev sjuk.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

2

3295

Gumman, som stal börsen för Levaus flicka.

Levau hade en flicka, som han skicka till handelsbutiken i Harlösa. Men när hon handlat vad hon skulle, så glömde hon börsen på disken. Hon saknade den, när hon hade gått en bit då gick hon tillbaka igen, men då var den borta. När hon kom hem grät hon. Levau sa: "Det är inte farligt, vi ska nog ta reda på vem som har anfäktat den." Så om söndan, då folket hade vatt i kyrkan, det var vackert väglag. Men, när di kommer lite grand från kyrkan, så var där en gammal käring, som börja lyfta i kjolana å lyfta dem ända upp över gumpen å så sa hon till di andra: "Men hur kan ni gå här i så mycket vatten"? Hon trodde, att hon gick i vatten. Det var hon, som hade tagit börsen. Men den kom inte tillrätta igen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

3

3295

L J U S E T, som föde väse..

När jag var hemma å var en sjutton år gammal, så kom där ett bud omm jag ville hjälpa dem å tröska. Å det var om kvällen, så jag skulle gå med budet dit å ligga, å när vi kom ut å skulle gå dit, så fick vi syn på ett ljus, som stod å brann så vackert. Å när vi kommer fram på platsen, där ljuset stod, så blev vi rent vilse, å vi måste gå in å fråga efter vägen fastän vi kände till trakten.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

4

Skiss
Tornå
Tilvisaren
17/10. 1941

Uppd. (Pils) Bengtson
Carlson
Ber. av Pål Persson
Född 1853 i Bontevy

Det fjärde hjulet.

Jag hade en bror, som tjänte på en gård, som heter Mossarp i närheten av Dalby å det är omkring en 50 år sen. Å då var där inga järnvägar utan di fick köra med häst skjuts, när di skulle nånstans, å då skulle min husbonde till Lund en dag. Di körde hemifrån vid 13, tiden på morgonen, å där var mycket skog, som di körde igenom. Å när di kom ett stycke så blev där ett sådant lass på vagnen, så att hästarna knappt kunde dra vagnen, å då när gubben kände detta, så teg han stilla å gick av vagnen å tog huvudstolen av den högre hästen, å då fick han se att hela vagnen var full av pysslingar. Sen la han huvudstolen på hästen igen å sa ingenting utan gick bort å tog skruvmejseln, som han hade i vagnen, å skruvade det högra bakhjulet av å kastade det upp i vagnen. Å sen satte han sej opp i vagnen, så fick pysslingarna bära den, å så körde di ända till Getinge. Där brukte di alltid å beta. Sen satte han hjulet på igen, å sen var han fri för det tunga lasset.

3295

Trollen på Romeleklint.

När Dalby kyrka blev byggd, så var där troll på Romeleklint.
Så när di hade hängt upp klockorna, så tålde inte di här trollen
ljudet av dom, när di ringde. Så trollens fru hon tog sitt
hårfläteband å slog en ögla å satte en sten i denå slunga
den mot kyrkan för att slå ner kyrktornet. Men den stenen nådde
icke mer än halvvägs, å den kallas nu för "Fillesten" å den
ligger än i dag på Lunnarps fälad.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

3295

Gången från Dalby kyrka till Lund.

Det går en gång från Dalby kyrka å till Lund. Å där e en person för hundra år sen, som skulle gå den gången, men han kom aldrig tillbaka å aldrig fram, för gången var nog spärrad av gaser.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

7

3295

Slaktaren, som stal baggen för Levau.

Det var en slaktare, som hade stulit en bagge från Levau.

Å när han hade slaktat baggen, så fick han köra i fjorton dagar var dag till Levau med kött men Levau köpte inte något, så att han ble inte av med något kött, utan det blev rent surt å fördärvat.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

g⁸

3295

Skydd för kreatur.

När där var en ko å kalva, så skulle hon gå över stäl, innan hon gick ut från stallen, så skulle inte "spöged" ha "majt"me na .
Det var en bestämd regel.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

9

3295

Knektens värja.

I Bonderup, där var en gammalt knekt. Han var gammal å visste att han snart skulle dö. Så bad han sina rusthållare, om inte hans värja kunde få hänga i kyrkan som ett minne, å det lofte di. Å den blev hängd dit. Några år därefter skulle di reperera kyrkan invändigt, å di tog ner allt sådant, å di tog också ner värjan å la den i vapenhuset. När di fick klart i kyrkan, så fråga di inte efter att hänga upp värjan å där blev ett sådant väsen i kyrkan, så att di inte hade någon fred i byn. Di skicka bud till prästen. Han kom dit å läste, men det gjorde ingen nytta. Men så var där en kamrat till knekten, som sa, att di skulle hänga upp värjan igen, å ~~å~~ det gjorde di, å sen blev där tyst å stilla. Värjan hänger där än i dag.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

/0

Där var skräddare på en gård i Dalby. På samma gård var där en piga, som var mycket modig. Så var där en greve Pothe, som stod bisatt i kyrkan. De hade vad en ryslit le å räli kar. Skräddaren sa till pigan, att om hon var så modig, så kunde hon ju gå efter grevens lik å bära det opp till gården, så skulle hon få 15 riksdaler. Hon gick ut å efter en stund kom hon tillbaka med liket å la det på bordet. Skräddaren blev rädd å hoppa ner av bordet, å sen lova han flickan en vadmallsklänning, om hon våga bära liket tillbaka till kyrkan. Hon tog å bar liket tillbaka. Men när hon skulle gå därifrån, var där något, som höll henne kvar, å en röst sa, att hon skulle gå fram till altaret å be om förlåtelse för grevens synder. Hon måste göra detta tre gånger. Den tredje gången sa rösten, att det var förlåtet. Så sa den, att hon skulle lösa upp förklädet å hålla det i banden å låta det släpa bakefter sej, å så fick hon inte se sej tillbaka å inte tala med någon människa. Hon skulle gå direkt hem å lägga sej å så om morgonen, när hon kom upp

skulle hon gå bort till östra kyrkogårdsmuren, där låg en flat sten, den skulle hon lyfta upp, å under den stod ett kopparkrus fullt med silverpengar, å över kruset låg en värja, Värjan skulle bli på gården, där hon tjänte, men kruset å pengarna fick hon ta. Hon köpte ett ställe i Önneslöv för dem, som hennes släkt ännu har.

Jag har tjänat på det stället, där värjan är, å hon är där ännu. 1872, när di kridde i Frankrike, var där en bild av en officer, som komin i rummet å grep efter värjan på natten, å värjan rörde så oroligt på sej. Jag skulle ha ett litet kalas en gång. Då kom min matmor ner till mig dagen innnan jag skulle ha det å sa, att det skulle bli någon sorts blodsutgjutelse, för värjan hade rört på sej. Å där blev också slagsmål så blodet flöt ikring. Varje år, Varje kväll skulle där sättas en spann vatten på trappan, innan di la sej, men jag vet inte vad det skulle betyda. I början, när jag kom till gården, kunde jag inte sova på nätterna, där var något, som oroa mej. Men så en kväll tog jag en bössa å sköt med lite löst krut gånom nyckelhålet å sen fick jag ro.

Kyrkklockan i Dalby.

3295

Dalby kyrka hade två klockor, å di ringde in helgen, När di ringde, flög klockan ur stapeln genom "lyhålet" ner i en damm . Där var någon som sa, att mah skulle föda upp två tvillingstutar, di skulle ha lika mycket mjölk vardera. Där va en gubbe, som födde upp två, å när di va tre år, så tog di kättingen dit å skuule dra opp na. Men när di fåttopp klockan i ytan, så stöp den ena stuten, å där var en röst, som sa, att han fått för lite mjölk, å då sjönk klockan så djupt, att di aldrig har kunnat träffa henne sen. Sen försökte di å skulle bottna där, di band 18 höväla ihop å så en plogkniv i ändan, men di nådde ingen botten. Men när di fick di opp det, så var där ett revben istället för plogkniven. Sen har di aldrig försökt mer.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

12

Mynt lägges i byggnad.

3295

När di byggde Hjularöds slott, så la di ett mynt av alla slag
in i muren av di svenske mynten.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14
VRA

Vari för del?

3295

Vättaljuset.

Där var en man från Björnstorp, som kom å fick se ett ljus på fäladen, å så stod han å beskåda ljuset, å så tyckte han det såg så konstigt ut. Men han sa ingenting utan kasta sin kniv vid ljuset å sen gick han hem å la sej. Om morgonen, när han vakna, så tänkte han: jag ska gå upp å se, om min kniv ligger där. Han gick å fick då se, att där låg fyra specieriksdaler å kniven.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

14

3295

Haren, som blev tupp.

Det var en smed, som fick syn på en hare oppe på Billebjer.
Så gick han å tog geväret å haren blev för skottet, men
när han kom bort å skulleta haren, så var det en tupp, som
reste sej emot honmom å gol. Sen gick han aldrig ut å jaga
mer.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

15

Skogssnuvan.

3295

Det var en kopparslagare, som bodde i Torna Hällestad. Å så en dag hade han gått genom Prästaskogen därnere, å där hade han träffat ett fruntimmer å haft beröring med henne. Men när di sen träffte en, hade han blivit rent ursinnig~~å~~ å galen, å han dog kort därefter.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

16

MARAN.

3295

Min mormor bodde i Lunnarp, å hon hade en piga, som tjänte där, å åi hade mycke å göra den dan, för det va kalas. Så di hade å sköta i köket till klockan tie å elva på kvällen, å flickan å min mormor va i köket hela tiden. Rätt, som di står där å arbetar så försvann flickan åu kostymen. Den ble ståenes i köket å pian va borte en god stund. Rätt som det var kom hon i sin kostym igen. Så sa min mormor "Människa jag tror du är mara". Ja det är jag min "stakkal" sa pian. Men hade hon sagt: "Nu kan du bli marai mitt ställe, så hade moran blivit mara.

Spår
Tema
Silvika
1931

uppl. Nils Bengtson
bar. Carl Erikson
född 1853 i Bonderyd

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

3295

När di skulle ta Åsumspågen.

Åsumspågen skrev ut recept å länsmannen kom å to honom. När han var kommen upp i vagnen ,sa han : "Kör nu!" Men di kunde varken få hästa eller vagn ur platsen, di blev stående. När han då var stigen ur vagnen, hade när hästarna skenat för dem.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

3295

Den sista avrättningen i Dalby.

När jag var tio tolv år, var jag med en på en avrättning i Dalby. Det var en man, som mördat sin kvinna, som skulle avrättas. Den dömden kom åkande i en vagn, och på var sida om honom satt två präster å sa till honom att bekänna sina synder. Tusentals människor hade kommit dit. En doktor var med och tog huvudet i handen, så fort det föll av och räknade efter med klockan i handen hur länge där var liv i huvudet, för så länge där var liv i huvudet så var det liv i kroppen. Den dömden ville hälsa på skarprättaren, men det fick han inte, ty då kunde mördaren ha tjugat till honom, så att han inte kunnat få makt att hugga huvudet av honom. Den dömden åkte baklänges. Bödeln var klädd som vanliga människor. Den dömden var från Dalby. Folket stod i spetsgård.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20
18

*Skåne
Torna
Silvåkra*

Käringen & kalkonerna.

3295

*Pytt av Nils Bengtson
1850
Född 1850 i Rindom*

Det var en mörk höstkväll för ungefär 100 år sen. Å så kom där en käring springande in i prästgården i Silvåkra å va alldeles vettskrämd å skrek, att alla Silvåkra präster satt ute på kyrkogårdsmuren å skrek på na. Åkerman, som då var präst i Silvåkra gick ut å titteå så sa han: "Ditt dumma nöt, det är ju mina kalkoner".

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LA

p. 21